

Samme Interesse, som de selv have, at de finde, at det, som for dem er bleven vigtigt, er saa vigtigt, at ogsaa alle de Andre maa sætte sig ind deri. Det kan næppe blive anderledes. Hvis man skal raade Bod derpaa, kan der ikke være Tale om, at gaa den Vej at sige til Professorerne, at de skulle sætte deres egentlige videnskabelige Grænser til Side for den Gjærning, de have som Manuduktører til Embedsexamen. Jeg tror kun, at der er een Vej, hvorpaa man kan faae dette Forhold noget forbedret, og det er den, at man optager Folkethingets gamle Tante om at indføre Examenskommissioner, i hvert Fald ved saadanne Fakulteter som det theologiske og det juridiske. Naar Examenskommissioner blive indførte, saa antager jeg, at Professorerne paa deres Side ville blive stillede langt friere end nu og kunde give sig hen til deres egentlige videnskabelige Syssel uden stadig at være plagede af dette Examenshensyn. Jeg kan ikke tænke mig Andet end, at det maa være meget pinligt for en Professor, som virkelig vil hysle med sin Videnskab og gaa videre og videre, saaledes at være hæmmet ved stadig at skulle gennemgaa det samme Pensum atter og atter ved hvert nyt Hold Studenter. Ogsaa for de Studerende antager jeg, det vilde have temmelig stor Betydning, idet det vilde frigjøre dem for Professorernes særlige Meninger og særlige Interesser. Vi maa jo, naar vi se paa Sagen fra Universitetets Synspunkt — thi Universitetet er jo de fri Videnskabers Højskole — ønske, at Professorerne ville gaa saa meget til Bunds i deres Videnskab som muligt, stadig tage nye Affnit af den under Behandling. Og, naar man ser paa deres videnskabelige Bærfær, maa man jo sige: jo flere, des bedre, for, udfat, at det er et virkelig dygtigt videnskabeligt Arbejde, og at de lade sig bestemme af deres Videnskab og ikke af deres politiske Videnskab, som det jo ofte undertiden kan ske. Men naar vi kunde faae Examenskommissioner indførte, saa er det mit Haab, at det vilde komme dertil, at Vidensskaben fik, hvad der tilkom den, og Examenshensynet, hvad der tilkommer det, særlig naar vi saa ogsaa fik, hvad der vistnok var nødvendigt, Haandbøger i de forskjellige Fag, som indeholdt det Stof, der kræves til de forskjellige Embedsexaminer, og saa ogsaa disse bleve indrettede noget anderledes, end nu, saaledes at det mere blev virkelige Mødenhedsprøver, end de for Tiden er, blev saaledes, at de kom til at ligne de nuværende Magistert konferencer. Jeg tror, at, naar det blev Tilfældet, vilde man ikke behøve at frygte for, at Uddannelsen af de Studerende skulde blive altsom haandværks-

mæssig, og det vilde ganske sikkert hjælpe de Studerende til at faae et noget bedre Syn paa, hvad Universitetet virkelig er, thi nu er det ofte saa, at de have den Betragtning af Universitetet, som Heiberg udtrykker i „En Sjæl efter Døden“, hvor der tales om, at:

„Her er et stort Universitet,
Hvor man bliver til Livet forberedt,
Bed at lære det, som er bestemt,
Til just i Livet at vordre glemmt.“

Altsom ofte faae de Studerende det Indtryk, at dette virkelig er Tilfældet ved den Maade, hvorpaa videnskabelige Hensyn og Examenshensyn ere sammenblandede.

Dette om Examenskommissioner var altsaa det ene Punkt, hvorpaa jeg vilde henlede Opmærksomheden. Det andet Punkt er de faste Professorpladser. Jeg veed ikke, om jeg har forstaaet det ærede Medlem fra Aarhus (Pingel) ret, men det forekommer mig, at han f. Ex. nok kunde tænke sig oprettet faste Professorpladser i Fag, uden at man havde de fornødne Videnskabsmænd dertil, i det Haab, at naar Pladserne vare der, saa vilde ogsaa Mændene en Gang komme. Jeg veed ikke, om jeg opfattede det ærede Medlem ret; men, var det Tilfældet, saa deler jeg ikke den Opfattelse. Jeg tror, at man ikke skal have for mange faste Professorpladser ved Universitetet, men, at man saa paa den anden Side heller ikke skal være bange for, naar der opstaar Videnskabsmænd, der have Betydning i et Fag, at oprette personlige Professorpladser for dem. Det er selvfølgeligt, at man bliver nødt til og altid vil blive nødt til at have en hel Del faste Professorpladser i flere Fag, hvor det ogsaa vil være forholdsvis let at faae dem besatte med brugelige Kræfter, fordi der vil være Mange, der hysle med disse Fag. Men ellers ere de faste Professorpladser en farlig Ting i flere Henseender. Naar man har for mange af dem, bliver man nødt til at besætte dem med Følk, der ingenlunde altid have den videnskabelige Dygtighed, som man maatte ønske. Man har sine Pladser, og saa maa man tage Mændene til dem, saadan som de nu kunne være. Men det er ikke blot denne Ulempe, der kan være ved det. Der er ogsaa det, at naar Budgettet er optaget med en stor Række af faste Pladser, bliver det saa meget vanskeligere at faae Plads til betydelige Videnskabsmænd, der skyde frem, og som ikke passe ind i de sædvanlige Rammer. Lad os blot tænke paa, hvorledes det her i Danmark gif Rasmus Christian Rast, til ham var der lang Tid af hans Liv og næsten lige til hans Død ingen Plads. Det er meget uheldigt, naar vi ikke kunne skaffe Plads til